

KAASAMISALASTE TEGEVUSTE VALIKUT NÕUSTAV KOMISJON

Koosoleku kokkuvõte

Tallinn

02.06.2017 nr.6

Algus kell 10.00, lõpp kell 12.00.

Juhatas	Henry Kattago, Riigikantselei
Protokollis	Liis Kasemets, Riigikantselei
Osa võtsid	Kari Käsper, Eesti Inimõiguste Keskus Marten-Ingmar Merivee, Maaeluministeerium Ursula Pensa, Siseministeerium Kairi Toiger, Keskkonnaministeerium Siim Vahtrus, Keskkonnaõiguse Keskus Karmen Vilms, Justiitsministeerium
Kutsutud	Eili Lepik, Riigikantselei Kristjan Tedremaa, Eesti Noorteühenduste Liit Elo Tuppits, Maaeluministeerium

Päevakord

1. Uute kaasamisalaste tegevuste kirjelduste (projektiideede) arutelu jätkamine ja hinnangu andmine nende rahastamise vajalikkusele.

1. Uute kaasamisalaste tegevuste projektiideede arutelu ja hinnangu andmine nende rahastamise vajalikkusele

Eelmisel koosolekul projektiideedele tehtud soovitused edastati projektide esitajatele palvega, et nad soovituste kohaselt projekte edasi arendaksid. Projektiideede esitajate saadetud täiendatud projektikirjeldused saadeti komisjoni liikmetele enne koosolekut kirjalikult, et nad saaksid nendega juba eelnevalt tutvuda (va strateegilise partnerluse projektikirjeldus, mille täiendatud verisooni andis esitaja komisjoni liikmetele koosolekul kohapeal). Komisjoni 02.juuni koosolekule kutsuti kõik projektiideede esitajad, et nad saaksid ise oma projektiidee komisjonile lahti rääkida ja vastata komisjoni liikmete võimalikele täiendavatele küsimustele.

Riigikantselei võttis eelmisel koosolekul arutatud valitsusveebi ja ministeeriumide veebide kaasamisrubriikide projektiidee tagasi. Seega arutati järgmisi projektiideid:

- 1.1. Strateegilise partnerluse suurendamine avalikus sektoris.
- 1.2. Noorteühingute mõjukuse kaardistamine.
- 1.3. Säästva arengu eesmärkide elluviimise kaasamisplatvorm.
- 1.4. Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava koostamisel kaasamissuutlikkuse arendamine.

1.1. Projektiettepaneku *Strateegilise partnerluse suurendamine avalikus sektoris (suund 2: riigi kaasamispoliitika arendamine)* arutelu. Esitaja Siseministeerium.

Projektiideed tutvustas Siseministeeriumi kodakondsus- ja rändepoliitika osakonna nõunik Ursula Pensa. Projekti raames toetatakse strateegilise partnerluse kui koostöövormi kasutuselevõttu. Esitaja soovil peaks projekti tulemusmõõdikuks olema 80%-s ministeeriumites strateegilise partnerluse lepete sõlmimine ning projekti raames pakutakse tuge poole aasta vältel nii konkursi võitnud

vabauhendusele kui ministeeriumile, aga ka potentsiaalsetele partnerorganisatsioonidele. Komisjoni hinnangul on strateegiline partnerlus oluline koostööformaad, kuid ei pea tingimata asendama teisi alternatiive (nt hea tahte lepingud). Projekti esitaja täiendas, et projekti raames saabki vaadata, milliste valdkondade peale strateegilist partnerlust üldse otsida, milline peaks olema partneri profiil jms.

Komisjoni liikmed palusid arutelus täpsemalt selgitada:

- Mis on erinevus rahastamise juhendmaterjali ja selle projekti vahel? Projekti esitaja selgitas, et eesmärgiks on toetada konkursside läbiviimist strateegilise partneri leidmiseks ja pakkuda mentortuge lepingu sõlmimise järel nii ministeeriumile kui strateegilisele partnerile.
- Kuidas mõeldate projekti õnnestumist? Projekti esitaja selgitas, et mõeldikuks on see, et ministeeriumid sõlmivad strateegilise partnerluse lepingud. Näiteks 2015.a on SIMis sõlmitud strateegilise partnerluse lepped, kus vabatahtlike konkursi võitis Kodukant, kes sai SIM strateegiliseks partneriks aastateks 2015-2018. Strateegilise partneriga sõlmitakse 2-aastased riigieelarvelise toetuse lepingud, mis annab vabauhendustele kindlustunde. Negatiivseks küljeks on, et andes kindlustunde konkursi võitnud vabauhendus(t)ele, piirab see samavõrd teiste vabauhenduste võimalusi sel perioodil rahastust saada (ei saa rahastada ühel aastal üht, teisel teist vabauhendust).
- Kuidas on projekt seotud kaasamisega, kuidas parandab kaasamist? Kaasame ju ministeeriumide poolelt partnereid nagunii ja lisaks on ka vaba tahte lepingud, mis loob kohustuse osaleda ja anda poliitikate kujundamisse sisendit, kuigi vaba tahte lepingu alusel ei rahastata. Projekti esitaja selgitusel on koolituse põhieesmärk vaadata üle ohukohad (nt ei saa õigel ajal sisendit) ja mentorluses pöörata tähelepanu, mis valdkondade peale strateegilist partnerlust üldse otsida, milline peaks olema partneri profiil. See on projekti põhikum, sealt saaks teha hüppe edasi ja minna süvitsi ministeeriumidepõhiselt.

Otsus: põhimõtteliselt toetada, kuid soovitada Riigikantseleil pidada komisjoni osundusi silmas antud projekti rahastamise tingimuste täpsemal paikapanekul:

1. Strateegilise partnerluse arendamine on oluline, kuid ministeeriumid kasutavad ka teisi koostöövorme (nt hea tahte lepingud) ja seega tuleks tutvustada strateegilise partnerluse vormi kui üht alternatiivi ja selle kasutusvõimalusi koostööformaadina (sh vaadata vastavalt üle tulemusmõddik).
2. Eelarve on ülepaisutatud, vaja vähendada ja selgemini lahti kirjutada.
3. Eelarves tuleks üle vaadata tööjõukulud, millised täpsemalt on tööülesanded ja nende maht (praegu kavandatud 12 kuu jooksul täita).

1.2. Projektiettepaneku Noorteühingute mõjukuse kaardistamine (suund 3: poliitikakujundamises osalevate vabauhenduste/valitsusväliste huvirühmade osalemissuutlikkuse tugevdamine) arutelu. Esitaja Eesti Noorteühenduste Liit.

Projektiideed tutvustas Eesti Noorteühenduste Liidu (ENL) juhatuse aseesimees Kristjan Tedremaa. ENL on katusorganisatsioon noorteühendustele, koondame huvitegevuse ja eestkoste, aitame tagada platvormi. Nii suurt kaasamist ega vajaduste kaardistust ei ole varem tehtud, kogume küll sisendit ja pakume koolitusvõimalusi, aga pole analüütiliselt lähenenud, millised on arendusvajadused. Projekti raames tehtaks 20 noorteorganisatsioonile mõjuanalüüs, millised valdkonnad kõige nõrgemad on ja kuidas neid parandada, kuidas saame noori endid kaasata (nt mis on noortesõbralikud platvormid ja kuidas kaasata). Veebis liigub areng kaasavamate vormide suunas, aga kuidas ja mis platvormide kaudu tahavad noored kaasatud olla – tuua fookust noortele endile. Mõjukuse kaardistuse raames kogutakse sisend, kohtutakse teiste noorteühendustega, koostatakse vajaduste kaardistus. Projekti elluviimise protsess noori kaasav, tagatud mentorlus, sihiks tagada ka protsessi järjepidevus.

Komisjoni liikmed palusid arutelus täpsemalt selgitada:

- Kas vaatate ka noorteühingute majanduslikku jätkusuutlikkust? Projekti esitaja selgitas, et seda ei olnud plaanis, pigem kuidas tagada suuremat kaasamissuutlikkust ja vaadata analüütiliselt osalemissuutlikkuse arendamist.
- Mis teeb selle projekti noorte-spetsiifiliseks? Miks ei piisa üldistest arendusprogrammidest? Projekti esitaja selgitas, et valdkonnaspetsiifiliselt oleks suunatud noortele, kuna praegu ei ole terviklikku ülevaadet, mis olukorras noored selles valdkonnas on. Palju vahendeid suunatakse HTM koolitusprogrammidesse, aga tulemuslikkusest pilti ei ole – vaja sellest lähtuvalt oma tulevikuplaane teha ja vajaduspõhiselt minna. Liis täiendas, et konsulteeris HTMga, kelle kinnitusele ei ole sel projektil kattuvust HTM rahastatavate algatustega ning HTM hinnangul võiks seda projekti toetada.
- Osalema on kavandatud 20 noorteühendust, milliste kriteeriumite alusel nad valitakse, et esindatus oleks mitmekesine? Projekti esitaja selgitas, et kogu oma võrgustiku kaudu suudab ENL hallata ka väikeseid ja väiksema võimekusega organisatsioone üle Eesti.
- Kaasamise meetodikate mõjust, siin on olulised nii a) võimekus kui b) kuidas noorteni üldse jõuda, kumba neist projekt vaatab? ENL esindaja kinnitas, et mõlemat, sh praegune võimekus ja kuidas noorte häält kuuldavaks teha, lõpuks ka kommuniqueerimise osa.

Otsus: põhimõtteliselt toetada, kuid soovitada Riigikantseleil pidada komisjoni osundusi silmas projektide rahastamise tingimuste täpsemal paikanekul:

- 1) Lisada projekti ka majandusliku jätkusuutlikkuse analüüsimise aspekt.
- 2) Jälgida, et ka väiksemad organisatsioonid saaksid võimaluse osaleda.
- 3) Analüüsida, kuidas noorteni jõuda ja neid paremini kaasata.

1.3. Projektiidee Säästva arengu eesmärkide elluviimise kaasamisplatvorm (suund 2: riigi kaasamispoliitika arendamine). Esitaja Riigikantselei.

Projektiettepanekut tutvustas Riigikantselei strateegiabüroo nõunik Eili Lepik. Säästva arengu eesmärkidesse panustavad paljud ja kui valitsuse tegevusest saime tervikpildi eelmisel aastal, siis mida teevad eraettevõtted, noored jt seda ei tea. Teadlikkus on madal, vaja tugevdada kommunikatsiooni – teavitustöö, markeerida panused, korraldada võibolla tunnustamiseks konkursse (nt aasta jätkusuutliku teo valimine). Praegune algatus koostöös Läänemeremaade Nõukogu, SEI Tallinnaga. Olemas Teomeeter jt. Soomlastel efektne lahendus näitamaks, mida ettevõtted teevad lisaks või enam, meie lihtsalt räägime, aga pole tõendust.

Komisjoni liikmed palusid arutelus täpsemalt selgitada:

- Kelle hallata platvorm jääks?
- Eelarves kavandatud 10 000.- koordinaatorile, mis on väike raha, kui tema ülesandeks oleks ka teadlikkuse tõstmine, kampaaniakulud on hoopis midagi muud. Projekti esitaja selgitas, et oluline ongi linkimine.
- Mis on lisandväärtus, mis motiveerib mind oma infot sinna panema? Vabaühendustel on oma kommunikatsioonikanalid ja see on efektiivsem, kuid veebilehe tegemine on raha põletamine, kuna inimesed saavad infot sotsiaalmeediast. Projekti esitaja selgitas, et platvorm on osa suuremast raamistikust – säästva arengu eesmärgid tahame saada kõigisse arengukavadesse ja säästva arengu komisjoni kaasame valitsuse otsustusprotsessi valdkonnapõhiselt. Komisjoni liikmed rõhutasid, et oluline on, kuidas saada siia oma tegevusi (mis toetavad säästva arengu eesmärke) ülesmärkima need, kes praegu ei identifitseeri end säästva arengu eesmärkide täitmisega. Praegusel kujul tundub rohkem olema info kokkutoomise kui kaasamise lahendus.

Otsus: põhimõtteliselt toetada, kuid soovitada Riigikantseleil pidada komisjoni osundusi silmas projektide rahastamise tingimuste täpsemal määratlemisel:

- 1) Vaja on terviklikku kontseptsiooni, sh kelle hallata platvorm jääks, milliseid tegevusi täpsemalt tehtaks, milline on loodav lisaväärtus võrreldes tänaste platvormidega, kui info kokkutoomise kõrval on eesmärgiks ka kaasamine, siis kuidas seda saavutatakse.
- 2) Eelarve tuleb selgemini lahti kirjutada. Sealhulgas praegu kavandatud 10 000.- koordinaatorile tuleks lahti kirjutada, milliseid ülesandeid see hõlmab, kas ka kampaaniakulusid (sel juhul alaplaneeritud).

1.4. Projektiettepaneku Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava koostamisel kaasamissuutlikkuse arendamine (suund 1: uute kaasamisalaste lahenduste katsetamine) arutelu. Esitaja Maaeluministerium.

Projektiideed tutvustas Maaeluministeriumi strateegiaosakonna nõunik Elo Tuppits. Üheks fookuseks noorte toomine põllumajandusse. Teeme kaardistuse enne projekti juba ära. Eesmärkideks katsetada läbi kaasamiskanaliid, vaadata üle MEMi kaasamismudel, so kogu teavitamisprotsess, kanalid kirja panna ja oma inimesed teavitatud. Uues eelarvestamises 4 aasta programmid, iga-aastaselt vaadatakse üle ja seega kaasamist jätkame. KEM kliimapolitiika dokumendi koostamise kogemusi kasutame, alguses koolitame protsessi osalisi ja ootuste juhtimise seminar töögrupijuhtidele, et protsess saaks sujuvam. Välist abi vajame seetõttu, et ajakava ja protsess ise väga intensiivne.

Komisjoni liikmed palusid arutelus täpsemalt selgitada:

- Kuidas arengukava koostamise ajakava sobitub MFF (2018) ja ÜPP planeerimisega?
- Mis teeb sellest projektist erilise, et peaks siit rahastama ja milles seisneb õppimine varasemast KEM kliimapolitiika aluste väljatöötamise projektist? Pöörata tähelepanu mitte tehnilistele tööriistadele, vaid 1) algusest peale ootuste ja võimaluste selgestegemine, nt mis on otsustusruum ja sellest lähtuvalt ootuste juhtimine; 2) vastakate huvide tasakaalustamine ja tagasisidestamine, miks kaalukauss siia või sinna poole läks. Tagasisidestamine, kuidas arengudokument piiratud aja raames valmis saada. Selles võttes arendaks edasi kaasamispraktikaid.

Otsus: põhimõtteliselt toetada, kuid soovitada Riigikantseleil pidada komisjoni osundusi silmas projektide rahastamise tingimuste täpsemal määratlemisel:

- 1) Arengukava koostamise ajakava peab sobituma MFF (2018) ja ÜPP planeerimisega.

Kokkuvõtvalt otsustati: Toetada esitatud projektiideede elluviimist antud rahastusmeetmest ja paluda Riigikantseleil arvestada komisjoni markeeritud aspekte projektide rahastamise tingimuste täpsustamisel, sh vastavalt täpsustada-täiendada projektiideid.

/allkirjastatud digitaalselt/
Koosoleku juhataja
Henry Kattago

/allkirjastatud digitaalselt/
Protokollija
Liis Kasemets